

VINCULUM

VANOCE 1993

Drazí spolubratři, milé sestry,

vím, že jsme v těchto dnech spojeni víc než kdy jindy u oltářních jesliček při slavení eucharistie. Přesto však je dobré a spasitelné si aspoň někdy poslat pár řádků, abychom se utvrdili ve vinculu našeho starého přátelství a sělili si nějakou tu novinku.

Tou nejčerstvější je smrt otce Josefa Peksy, našeho misionáře v australském Melbourne. Jistě ho mnozí z nás znali, aspoň jednou přiletěl do Říma na některou z našich slavností - dnes už si přesně nevzpomínám na kterou. Pocházel z Klatovska, kdysi budějovické, dnes plzeňské diecéze. Na kněze byl vysvěcen v roce 1947 v Budějovicích, primici měl ve své farnosti Kydliny, kde také letos oslavil padesátiny svého kněžství a kde bude i 30. prosince pohřeb, jehož se - i Vaším jménem - zúčastním. Jelikož jako mladý kněz působil v jižním pohraničí, když mu hrozilo zatčení, nebylo pro něho příliš těžké dostat se přes hranice. Hlavní potíže nastaly potom. Aby se co nejdříve dostal z uprchlického tábora v Německu, přihlásil se na emigraci do Austrálie. Dostal se tam na nákladní lodi, které ta cesta trvala celé tři týdny, a po přistání si musel odpracovat cenu přepravy prací v lese. Teprve potom se stal svobodným, a když se mu podařilo prokázat, že je kněz, dostal se jako duchovní správce do tamního tábora pro přistěhovalce. Moc pohodlné to tam nebylo, vzpomínal na polské uprchlice, které se ho ujaly a aspoň mu praly prádlo.

Když potom v březnu 1958 zemřel tehdejší jediný český misionář v Austrálii, jezuita P. František Zdražil, byl P. Peksa přijat do melbournské diecéze jako misionář českých přistěhovalců. Začínal s holýma rukama, měl ještě i potíže s angličtinou. Jednou - tak vzpomínal - musil asistovat i při popravě jednoho Čecha, odsouzeného k trestu smrti. Pak se ale projevil to, co bych nazval zákonem našich misií: ty jsou vždy vybudovány k obrazu svého zakladatele. P. Peksa byl celým svým založením i výchovou sedlák. Zakoupil tedy v blízkosti Melbourne dost rozlehlý pozemek, a tam se jako pravý Jihočech rozhodl založit australskou Šumavu. Já ji zažil už v plné kráse, poprvé někdy před dvaceti léty na svátek sv. Václava (v Austrálii v té době začíná jaro). Byla to svatováclavská pout jako někde v jižních Čechách. Mše sv. sice pod australským sluncem, ale s českým lidovým zpěvem, husy a hromady koláčů, pravý chodský dudák, a jelikož tu byla Šumava, nechybělo tam ani Čertovo jezero, v němž se líně prohánělo plno kaprů (na černo, protože chov kaprů je v Austrálii zakázán). Otec Peksa tam vybudoval středisko s několika pokoji pro hosty a dvěma propojenými sály, jakousi farou, v níž bydlel, a kamennou kapli se zvonící. Kol dokola pak velká louka, jakýsi park a dokonce i les. Ovšem vše uprostřed australského buše, v němž před nějakými deseti léty řádil strašný požár, před nímž se Šumava jen tak tak zachránila. V době největšího rozkvětu tam býval v létě i tábor pro děti, jinak se tam naši krajané sjížděli aspoň o víkendech. Co se

s tou Šumavou stane nyní, ví zatím jen Pán Bůh, snad ji zatím spravuje jakési krajaňské komité.

P. Josef Peksa ovšem také stárl, a tak se někdy před rokem rozhodl vrátit se do vlasti, ba vlastně jít tam umřít. Nejdříve bydlil u svého synovce, pak se dostal s infarktem do klatovské nemocnice, odtamtud do kněžského domu v Senohrabech, pak nakrátko do nemocnice Pod Petřínem, a nakonec zpět do senohrabského domova, kde v předvečer Štědrého dne zemřel. Vypadal zuboženě, kdo ví, zda rakovina, kterou mu způsobilo na tváři australské slunce, a která byla svého času vyoperována, se nezačala rozlézat i do jiných orgánů.

Tak končí další kapitola duchovní správy našich uprchlíků, a - bohužel - i přítomnost našich misionářů v Austrálii. Naši krajané si tam českého kněze velmi vážili, protože kolem něho vznikalo české společenství, které v té dáli u protinožců (let z Austrálie do Evropy trvá 23 hodin) bylo zvláště oceňované. Přesto má Austrálie na svědomí v poměru k našim misiím v jiných zemích víc českých kněží, než kterýkoli jiný kontinent. Jsou tam hroby jezuity Zdražila, otce Maňáka, redemptoristy Miky, salesiána Ondráška, nyní k nim přibyly zde v Čechách hroby P. Petra Eliáše a P. Josefa Peksy. V době největšího rozkvětu jsme měli v Austrálii tři misie: v Sydney (P. Ondrášek, asi 7.000 krajanů), v Melbourne (P. Peksa, asi 5.000 krajanů) a v Adelaidě (P. Eliáš, asi 3.500 krajanů). Naši kněží se tam většinou upracovali. P. Mika - nesmírně populární - se stal obětí úrazu, který byl možná zorganizován československou Stb (některé okolnosti a pohyb určitých uprchlíků-navrátilců právě v té době jsou opravdu podezřelé). Nyní se o naše krajany v Sydney stará prozatím Eliášův přítel P. Emil Černaj, slovenský verbista, na západě v Perthu pak žije český kapucín P. Ondřej Hrdina, který při své návštěvě ve vlasti slíbil, že aspoň občas navštíví Sydney. Ale co je to pro tak mnohé? S Petrem Eliášem jsme se snažili najít pro ty naše duchovní sirotky některého z řeholníků, zatím bohužel marně. Snad by mohlo pomoci, kdyby se do Austrálie rozletěl některý z našich řeholních představených. Z návštěvy Ameriky, kterou vykonal v tomto roce brněnský otec biskup Cikrle, vzešlo uvolnění jednoho mladého brněnského kněze pro kanadské Toronto, které je se sousedící Mississaugou dnes asi největším českým městem za hranicemi naší vlasti.

Co se týká našich zde ve vlasti, snad víte, že otec opat Opasek byl povýšen na arciojata břevnovského kláštera, P. Vojtěch Engelhart sídlí prozatím také v Břevnově, i když je převorem probouzejících se Emaus, v nich začíná sídlit P. Bernard Klener, P. Radim Valík spravuje Rajhrad, na Katolické teologické fakultě Karlovy univerzity působí profesori Karel Vrána (filosofie) a Jaroslav Polc (církevní dějiny a patrologie), jako hostující profesor i Josef Krejčí (Starý zákon). P. Birka je úspěšným farářem ve Všetatech a okolních farnostech, salesián P. Kopecký je děkanem teologické fakulty (schválené zatím jen státem a místním biskupem, ne Svatým Stolcem) v Českých Budějovicích.

Měl jsem radost ze setkání s některými z Vás na podzim v Ellwangen anebo přímo zde v Praze. Jak vidíte, naše pouto, 'vinculum', které obepíná naše misie rozseté po celé zeměkouli, je ještě stále pevné. Tak jako Vy myslíte na nás ve vlasti, my nezapomínáme na Vás v cizině. Vždyt prožíváme obdobné potíže. I zde nám umírá spousta kněží, a na místa ročníků ještě poměrně početně silných nastupují ročníky početně velmi slabé. Jsme zvědaví, kolik bohoslovců se nám přihlásí letos. Zatím to není moc slavné, musíme se ještě víc modlit.

Nakonec tedy bratrské pozdravy, zůstaneme spojeni v lásce Kristově. Pán Vám žehnej!

Váš

+ Jaroslav Škarvada

P.S.: Členy Vincula Missarum prosím, aby odsloužili jako obvykle mši sv. za otce Josefa Peksu.
